

Reyði Krossur í Føroyum og P/F Føroya Shell

BÁTAFRAMSÝNING

í døgnum frá 7.11.-16.12

á servisustøðum runt alt landið

Stoð

Tiðarskeið

Shell-stoðin, Trongisvág 3.-6. des.
Shell-stoðin í Vági 7.-10. des.
Shell-stoðin á Frælsinum 15.-16. des.

Lesarabrøv

Ein lítil rættleið ing til Orð og Mál

Meg minnst frá tíðini, hvussu vandliga kennari okkara í týskum fór um mállærna: minti og rætt-
aði, minti og rættaði, aftur
og aftur, til tess at næmingar
hansara høvdu skilt og fing-
ið so nógv burtur úr læru-
greininum sum gjørligt.

Nú 27. í hesum endaði
tann, sum legði Orð og Mál
til rættis, at siga **hjá Sjórd**.
Tó at eg veit, at tann sum
legði sendingina til rættis
fullvæl kennir til bending-
arreglurnar, so haldi eg - tó
at mær ógna málsliga rætt-
leiðing nýtist at koma við -
tad kann vera gott eisini at
minna hvønn annan á tilkær
málsligar villur. Hjá flestum
er hesin trupulleikin við at

benda persónsnøvn ein dag-
ligur trupulleiki. Serliga í
hvørjumfalli er mistakið
stórt. Sum við býskum **bei**-
-dømi: Ich wohnt bei ihrer
Tante - stýrir fyrisetingar-
orðið **hjá** altíð hvørjumfalli.

Á sama hátt sum Tróndur
bendist **Sjórdur**. Hjá summ-
um kunnu fólkin (kasus)
tykkast fløkjaslig, men til
ber eisini at siga tad við
vanligum setningum:
Sjórdur kom gangandi
(hvørfall). Eg sá **Sjórd**
(hvønnfall). Eg stóð í bát-
inum hjá **Sjórdi** (hvørjum-
fall). Batur **Sjórdar** (hvørs-
fall) ella báturn hjá **Sjórdi**
(hvørjumfall).

Útvarpslurtari

Matseðil

Kjøttfrikadellur v/ eplasalat og reyðkáli	kr. 40,00
Toast v/ osti og skinku	kr. 15,00
Biksimatur v/ stoktum eggj og reyðrót	kr. 40,00
Rivjasteik á la Skáin v/ eplasalat og reyðkáli	kr. 45,00
Sjokolatökaka	kr. 15,00
Kaffi	kr. 10,00
Te	kr. 10,00
Sodavatn	kr. 10,00

Minnst til heimkoyringartilboðið!

SKÁIN · N. Finsengata 20 · Tlf. 18866

Viðmerking

Páll Vang. Nú riður tú ov lágt!

Syndarligt at lesa Páll Vang í Sosialinum hósdeginn

Páll Vang hevur fyrr sagt,
at Javnaðarflokkurin hjá
Jóannes Eidesgaard hevur
pádrigið Tvøroyrar borgar-
um alla kommunuskuldina,
sum Páll nú er valdur til
formann í Tvøroyrar býráð,
at avvika.

Jóannes Eidesgaard sat
sum landsstýrismaður frá
1990 til í fjór, seinastu tvey
árin enntá sum figgjar-
málaráðharri, og okkum í
Tórshavnar býráð vitandi
hevd hann einki uppskot til
loysn á kommunuskuldini.

Tað tæni Páll Vang ikki
til heidur at leggja seg á knæ
fyri formanni Javnaðar-
flokksins og bjóða seg fram
sum stillara.

Men tað var meir sum bý-
ráðslimur í Havn, at eg ætl-
aði at royna at svara onkrum
av tí, sum býráðsformaður-
in á Tvøroyri fór fram.

Páll Vang hevur ikki rætt,
at »størstu trupulleikarnir í
útaðarunum er kommunu-
skuldin og tað tilsvarandi
høga skattatrystið».

Tað eru nevniliga ikki all-
ar útaðarar kommunur, sum
eru skuldarheftar, men bara
tær kommunur ymsastaðni
í landinum, ið sum Tvøroyri
vórðu vanstyrdar í 70-80
árunum (av javnaðarmonn-
um). Tað er alto ikki so
nógv geografisk plasering
sum ovurnýtsla, ið avger
figgjarstöðuna hjá komm-
ununum.

Páll Vang var formaður í
kommunubólkinum, sum
samráddi seg til eina skuldar-
arloysn við kraditorarnar.
Okkurt er galið við hesari
»loysn», um Tvøroyri skal
gjalda 10 mió. kr. í rentum
um árið.

Tað er ikki rætt, at »mið-
staðarøkið sleppur at vaksa
ótálmað» (av lögtings-
og statsútreiðslum), tí lögtings-
figgjarløggin er bar áhekkja
1% árliga frá 1995 til '97,
meðan bruttótjóðarútekinn
annars er økt 5 ferðir so
skjótt. Tað átti at verið rætt-
ur borgarlig politikkur.

Hetta, at »tað er útaðarin,
sum skapar øll virðni í
landinum» er heldur ikki

beint. Mær vitandi eru lut-
fastliga nógv skip skrásett í
Havn, og nógv framleiðslu-
handverks- og tenastuvirki
ligga her.

Annars verður 3. hvør
króna, ið verður forvunnin
í Havn, og ella verður upp-
givin forvunnin í Havn,
skattað uttanfyri Havnina.

Tað er vanligt fyri allar
høvuðstaðir, at almenn fyri-
sting savnast har, men sam-
stundis hava høvuðstaðir
eisini oftast tær tyngstu ten-
astuskýldurnar. Helst hevd
tað verið nógv dýrari at
spjatt almenna fyrsting út
í hvønn krók í landinum.

At skattaprosentið í Havn
skal vera mark fyri øllum
øðrum kommunuprosentum
kann vera skaðligt. Tí so
bert til hjá kommunustýrum
at oyðsla, uttan at tað sæst
aftur í tilsvarandi høgum
kommunuskattatrysti har á
staðnum.

Tað er ómoraliskt, at
kreivja, at onkur annar, eitt
nú landskassin og aðrar
kommunur, skal loypa til,
tá kommunur ikki klára at

gjalda sínar tenastuskýldur
m.ari skuldarbinding.

Páll Vang mátti verið
hardari við undanfarin sosi-
alistisk býráð á Tvøroyri,
enn í Sosialinum bara at
»ivast um tað var rætt» at
gera fløgur í vinnulivið, so
at »Tvøroyrar kommunu er
í eini serstöðu, at 1/3 ella
50 mió. kr. av kommunu-
skuldini (gott 150 mió. kr.
íalt) stavar frá kommunalari
luttøku í vinnulivinum».

Nei, ein kommuna er ikki
eitt partafelag og kann ikki
verða sanerað. Tað áttu bý-
ráðslimir á Tvøroyri at vita.
Nógv meir kreivst av einum
politikara enn einum enn
eini partafelagsstjórn at
húsað við ábyrgd.

Eg minniast ikki, at Páll
Vang hevur funnist at P/f.
Fiskavirkning, fyrr enn
hetta danska monopolfelag
ætla at selja virkið á Tvø-
oyri. (Hví sveik eisini Jóan-
nes Eidesgaard, tá tvørarólk
í vár royndu at keypa virkið
frá Fiskavirkning).

Annars er tað sjálmót-
sigandi, tá Páll Vang skjýtur

upp, at vestara keiðkið í
Havn verður innrættað til
(almennar?) skrivstovur, og
at Fiskavirkning istaðin letur
virkið í Vági upp. Fyri tað
fyrsta heldur hann ov nógv
almenna fyrsting longu
vera í Havn. Í øðrum lagi
skelda vágbingar inn á
Tvøroyri, tí alt alment og
vinnuligt virksemi verður
lagt í norðaru helvt av Suð-
uroy.

Antin er ein fyri Fiska-
virkning, ella er man, sum
Folkaflokkurin, imóti hesari
donsku uppfirring. Vit
fólkaflokksfólk í Tórshavn
býráð ivast ikki í, at tá
Fiskavirkning fer í søguna,
verður ovnið í vinnu-
livsfólki í Havn, sum taka
um endan og reka »Bac-
lao» víðari.

Eg vænti eisini, at 1%
gjaldið í kommunala
kreppugrunnin heldur fram.

Men langt lo er til at
kreivja, at onnur skulu
gjalda skuldina hjá einum
sjálvum. Hvør væntar t.d. at
danskir skattaborgarar
skulu gjalda bæði sína egnu
skuld, og ta skuld hjá fje-
royingum, sum stavar bein-
leiðis frá ovurnýtsluni í 80-
árunum, og vit sleppa undan
okkara egna skilaloysi?

Lika órimligt ljóðar tað,
at aðrir fjeroyingar skulu
klára sína egnu kommunu-
skuld umframt 150 mió. kr.,
sum undanfarin býráð á
Tvøroyri ábyrgdarloysi
hava bundið um hálsin á
komandi ættarliðum av
tvørarólk.

Hvussu ætla Páll Vang at
lønna Havnina aftur, tá vit
hava gildið Tvøroyri 150
mió. kr. til skuld, so Páll
Vang kann spæla oljusjeikur
saman við Mærsk á Tvø-
oyri, við kunstiga lágum
skattaprosenti tí øll onnur
hava bløtt uttan sosialist-
arnir, sum oyðsladu komm-
ununa fram til hesa skuld,
og sum Páll Vang nú bjóðar
seg fram til stillara hjá til
næsta val.

Páll Petersen
býráðslimur í Havn

Ingeborg, Karl og skattalætti

Karl og Ingeborg hótta við
at leggja alt arbeiði niður,
um sjómenn fáa ein skatta-
lætti. Grundgevingin er, at
ein bólkur í samfelagnum
ikkí skal fáa betri sjómir
enn annar.

Tað eru ikki meir enn eini
trý-fýra ár síðani, at ein ann-
ar bólkur, handverkarar, ið
fóru av landinum, fekk
skattalætti. Tað skiltu øll,
eisini sjómenn. Fingu teir
hann ikki, so fóru teir ikki
av landinum. (Ikki eitt orð
frá Ingeborg og Karl um at
leggja arbeiði niður).

Nú sjómenn skulu fáa
skattalætti siga Ingeborg og
Karl seg aftur skilja, men

leggja eina við: kemur
skattalætti, verður fellfall!
(Skilja hann, ið skilja vil).

Eisini kundi verið stuttligt
at vita, hvat Ingeborg heldur
um tað, at fiskimenn saman
við reiðarum keyptu fleiri
túsund tons frá russum fyrr
í ár. Hetta kemur so sann-
liga eisini limum hjá Inge-
borg til góðar.

Eitt kann eg siga Inge-
borg og Karl. Um borð tosa
menn dagliga um, hvar best
man vera at søkja sær ar-
beiði um skattalættin ikki
kemur. Skal tað verða Grøn-
land, har tað er 40% í skatt,
ein pers. frádráttur 40.000
kr., 3 mdr. umborð og 3

heima. Ella Norra har skatt-
urin ikki er meir enn 25-
30%. Ella Danmark, har teir
ikkí hava trupulleikar sum
skattalættar, eftirlønarskip-
anir, tryggingar, føroysk tíð-
indi o.s.f. at dragast við.

Bert fyri at vísa eitt dømi
um, hvussu langt sjómenn í
t.d. Danmark eru komnir í
mun til okkum, skal eg her
endurgeva eitt brot úr »Sø-
fartsavisen». Har stendur:

Konerne slår alarm! Den
danske sømand har det ikke
godt. Han er stresset og en-
som. Han er træt og arbejder
for meget. (Fýra til seks
mánaðir feriu um árið, við
løn). Víðari verður sagt at

når han kommer hjem, fal-
der han i søvn over det
første glas rødvin og be-
mærker ikke at jeg (konen)
har købt lækker nyt under-
tøj.

Jyllandsposten 19.11.97.
Hann náði okkum. Vit
hava langt á mál.

Eg vænti ikki, at menn
venda heim aftur, bert tí
hetta uppskotið verður sam-
tykt. Men, at tað broytir, ella
útsætir avgerðina hjá teim-
um, ið ætla at fara, hvíst eg
onga løtu í. Allur bati bót-
ur.

Vinarliga
Eyvind Jensen